
**Devrimci Demokratik
Sendikal Birlik Programı**

Devrimci Demokratik

Sendikal Birlik Programı

SUNU

İşçiler, Emekçiler, Halkımız;

İnsanlığı sınıfsız ve sömürsüz bir topluma götürme ideali doğrultusunda çıkılan yolculuğa önderlik etmeye muktedir yegâne sınıf olan proletaryanın; tarih sahnesine çıktığı andan itibaren yürüttüğü mücadele, bütün ülkelerde burjuvazinin gerici ve faşist kalelerini sarsmaya, toplumsal düzenleri alt üst etmeye, tarihe ileri doğru biçim vermeye devam ediyor.

İki asra yayılan bu zaman diliminde, inişli çıkışlı, durağan ve patlamalı, büyük atılımlar ve geri dönüşlerle dolu bu süreç, insanlığı 21. yüzyıla büyük kazanımlarla taşımış, sınıf mücadelesi paha biçilmez dersler edinmiş, çok değerli deneyimler biriktirmiştir.

İşçi sınıfı, nam-ı diğer proletarya; devrimci barutunu tüketen burjuvaziye “elveda” mesajı verdiği manifestosu ile birlikte mücadelesini nitelıklı bir aşmaya sıçrattıktan sonradır ki tarihin çarklarına yön vermeye başlayabilmiştir. Bu yön verme süreci, kendiliğinden bir sınıf olmaktan çıkıp kendisi için sınıf olmaya geçiştir.

İşçi sınıfı tarihin devrimci öznesi olarak devreye girerken öz örgüt-lülükleri de ortaya çıkıyor, direniş ve grevlerine yön vermek amacıyla birlik ve sendikalar kuruluyordu. Sendikalar, direniş ve mücadelenin gereği olarak doğdular, burjuvaziye karşı savaş içinde şekillendiler. İlk anda kimi ülke ve bölgelerde ekonomik mücadele aracı olarak görülen sendikalar, işçi sınıfı mücadelesinin politik kimlik kazanmasında tarihsel rol oynadılar.

Ekonomik mücadelenin siyasi karakterine ilişkin gerçekliğin sonuçları, sendikaların yasaklanmasına, kapatılmasına ve saldırılara yol açtı. Ancak sınıf mücadelesi bu bentleri de aşacak, sendikalar gelişip güçlenecek

ve yaygınlaşacak, ne var ki burjuvazi bu kez işçi sınıfının karşısına kaleyi içten fethetme yöntemiyle çıkmayı deneyecekti

Bu, reformizmin revizyonizm eşliğinde sınıf işbirliği teorisini saflara taşıması anlamına geliyordu. Buna göre, sendikalar siyaset dışına çıkartılarak “özgür” kılınmalı, kendini sınıfın çalışma alanına ilişkin talepleriyle sınırlamalı, sorunları uzlaşa ile çözmeliydi. “Çağdaş sendikacılık” adı verilen bu burjuva akım işçi aristokrasisinden besleniyor, sendikal bürokrasi ile tamamlanıyordu.

Saldırı çok yönlü biçimde sürdü. Bir yandan sendikalar işlevsizleştiriliyor, diğer yandan varlıkları sorgulanıyordu. Gerici ve reformist akımlar sendikalar üzerinde etkili oldukça, işçi sınıfı hareketinde belli gerilemeler yaşandıkça ve sendikalarda üye kayıpları artınca, bu kez gündeme sendikaların işlevsizliği tartışmaları taşındı. Korporatif yapılanma modeliyle birlikte sendikalar, sosyal devletin uzantısı olarak tarif edilmeye çalışıldılar.

Nihayet esas kapsamlı ideolojik saldırı işçi sınıfını hedefliyor ve sorununu kökten çözmeyi amaçlıyordu. Sendikalardan öte işçi sınıfı kimliğini yitirmiş, sınıf mücadelesi ortadan kalkmış, tarihin sonu gelmişti. İşçi sınıfının ideolojisi iflas etmiş, idealleri yok olmuş, hedefleri kalmamıştı. Nihai zaferini ilan eden kapitalist sistem içerisinde, herkes kaderine razı olacaktı...

Ne var ki maddi olguların sunduğu gerçekliğin yerine niyetler geçirilemiyor. Sınıflar olgusu bütün çıplaklığıyla devam ediyor, sınıf mücadelesi keskin biçimde sürüyor. Üstelik, geçtiğimiz yüzyıldan bu yana dünyamıza egemen olan emperyalizm olgusunun daha da derinleştiği çelişkilerle, bu yüzyıla taşıdığı çok daha büyük sorunlar, çok daha büyük acılar ve hesaplaşmalar içerisinde, katmerleşmiş, yoğunlaşmış ve çetrefil hale gelmiş biçimde.

Proletarya da emperyalist-kapitalist sistem sömürsünün esas yükünü sırtında taşımakla, gücünü ve etkinliğini elbette ki bütün ağırlığıyla devam ettirmektedir. Bu gücü tarihsel rol ve konumuna uygun biçimde kullanabilmesi için gerekli koşul ve faktörlerin devrede olmadığı durumlar da, sürecin aleyhte işlemesi kaçınılmaz olmaktadır.

Bu koşulları zorlamak ve hatta yaratmak, daha önemlisi faktörler üzerinde söz sahibi olmak işçi sınıfının *asli* işidir. Bu işinden geri kaldığı, bıraktığı durumlar sınıf mücadelesinin yön bulma sorunu ortaya çıkıyor demektir. Geçen asrın son çeyreğinden günümüze uzanan evrede, proletaryanın ideolojik olarak böyle bir sorunla karşı karşıya olduğu kabul edilmelidir.

Dünya çapında işçi sınıfının politik iktidar mücadelesinden geriye düşmesine paralel sendikal alandaki kavgası da *gerileme* içerisine girmişti. Esasen sendikal alan mücadelesine ilişkin sorunlar geçen yüzyılın ortalarına kadar uzanıyor ve başta proleter nüfusun yoğun olarak bulunduğu Avrupa ve Amerika olmak üzere, dünyanın çeşitli ülkelerindeki işçi hareketlerinde reformizm ağlarını örüyordu.

Reformizme (ve revizyonizme) çok çeşitli gerici akımların da eşlik etmesi ile kısırlaşan ve ciddi boyutlarda geriletilen sendikal alan faaliyeti, 1990'lı yıllardan sonra kendiliğinden gelişen işçi hareketi sayesinde yeniden canlanma sürecine girmişse de, politik bir kimlik kazanma noktasının henüz uzağında seyretmektedir.

Bu nedenle dünya genelinde sendikal hareketin yaşamakta olduğu kriz esas olarak devam etmektedir. Krizin en somut göstergesi, sendikalaşma oranıyla kendini göstermektedir. Çoğu ülkede sendikaların üye kaybı devam etmekte, sendikalaşma oranlarındaki düşüş sürmektedir. Örneğin OECD ülkeleri ortalaması 1980'lerdeki yüzde 47'lerden yüzde 25'lere kadar gerilemiştir. Bunun ana sebeplerinden birisi elbette ki sendikaların işlev kaybıdır. Ancak sendikaları bu sürece taşıyan saldırıları da anmak gerekecektir.

Uzun bir dönemdir dünya çapında işçi sınıfı ve sendikalar ciddi boyutta saldırılara maruz kaldılar. Özeleştirmeler, esneklik rejimi, sosyal güvenlik sistemlerinin tasfiyesi ile haklara yönelik kapsamlı bir yönelim geliştirilirken, gerek yasal mevzuatla (iş yasası, personel rejimi vd.) gerekse de işten çıkarma ve taşeronlaştırma uygulamaları ile saldırıların çapı genişletiliyordu.

Ne var ki yukarıda da andığımız gibi sendikal krizin esas nedeni, işçi

sınıfı hareketinin ideolojik olarak yönünü kaybetmesi, ciddi bir savrulma yaşamasıdır. Bunun sendikal alanda somutlanması, sınıf sendikacılığı çizgisinden kopuş olarak kendisini göstermiş ve işbirlikçi, uzlaşmacı bir hatta konumlanan sendikalar, işçi sınıfının öz örgütlülükleri olma kimliğinden giderek uzaklaşmışlardır.

Erken dönem işçi sınıfı mücadelesi ve sendikaların gelişim sürecinde önemli farklılıklar yaşansa da, ülkemizdeki sendikal hareketin yakın dönem itibarıyla gidişat seyri dünyadaki gelişmelerle paralellik arz etmektedir. Bunun başlıca sebebi, Türkiye'deki sendikal hareketi de kısılcına alan gerici ve reformist çizginin uluslararası konjonktürden beslenen etki gücüdür.

Ülkemiz işçi sınıfı hareketi, '89 Bahar eylemleriyle açılan kısa süreli evreden günümüze karanlık bir döneme gömülmüştür. Bu süreç boyunca mevzi direnişler ve parlayıp sönen eylemler/grevler dışında genel dalga yaratacak, rüzgar estirecek türde bir yönelim yaratılamamıştır. En son geçtiğimiz yıl sonlarında gerçekleşen Telekom grevi de tüm kazanımlarına ve olumlu yanlarına karşın, bütün bir tablo içerisinde istisna olarak durmaktadır.

Bu durumun karamsarlık yayan değil, anlaşılma ve çözülmeye ihtiyaç duyan bir yanı vardır. Çünkü zaman içinde bu eylemsizlik ve durgunluk dönemi sınıfın kendine güvensizliğini daha da artırmış, sermayenin pervasız bir tutum içerisinde sendikal alan faaliyetine müdahaledeki etki gücünü pekiştirici bir rol oynamıştır.

Dünyada ve ülkemizde sendikal hareketin yaşamakta olduğu krizi işçi sınıfı lehine aşmak için koşullar yeterince olgunlaşmış durumdadır. Sendikaları emperyalist sistemin ideolojik aygıtları haline getiren reformist ve gerici yapılanmaların, var olan basınca daha fazla dayanması giderek zorlaşmaktadır. Sömürü ve baskının yoğunlaşması, çatışmayı şiddetlendirmektedir.

İşçiler ve onlar adına harekete geçen bütün kurumlar açık biçimde tercihe zorlanmaktadır. Tercih sermaye ya da emekten yana olmak durumundadır. Bunun ideolojik bir tutumu gerektirdiği açıktır. Buradan çı-

kış alarak sendikal alanda derleniş ve toparlanmadan, silkinış ve ilerleme-
den söz etmek gerekecektir.

İdeolojik tutum adına atılacak adımlarda, öncelikle sendikal alan mücadelesinde yoğunlaşmak ve sınıf sendikacılığı çizgisinin hakim kılın-
masına çalışmak gerekecektir. Bunun için bütün sendikal platformlar, sı-
nıfın bulunduğu bütün alanlara yönelmek, örgütlenme seferberliği baş-
latmak ve işçi sınıfını mutlaka harekete geçirmek gerekmektedir. Sınıf
sendikacılığı anlayışının etkin kılınması, sınıfa bilinç kazandırılması ancak
pratik içerisinde mümkündür ki, işçi sınıfı yoğun biçimde geliştirilen on-
ca saldırıya karşı en geniş ittifaklar üzerinden direniş ve eyleme sevk
edilmelidir.

Sınıf sendikacılığı, sendikalara sulta kurmuş işbirlikçi, uzlaşmacı, re-
formist anlayışlarla kıyasıya bir hesaplaşma içerisine girmeden, geniş bir
teşhir faaliyeti yürütülmeden hâkim hale getirilemez. Bunun için güçlü
bir çalışma örgütlenmelidir. Mevcut önderliklerden hiçbir şey beklenme-
mesi gerektiği, onların ihanetçi kimliği sürekli biçimde vurgulanmalıdır.
İşçi kitleleri ile her biçimde iletişim sağlamanın yollarını oluşturmak, sen-
dikal bürokrasinin kurduğu engelleri aşmak için çaba sarf edilmelidir.

DDSB programı, sınıf bilinçli işçilerin sendikal harekette yaşanan krize
müdahaleleri sürecinde tartışmaya açılmış ve sonuçlandırılmıştır. Sınıf sen-
dikacılığını esas alan DDSB'nin onca deneyim ve derslerin ardından, yürüt-
mekte olduğu mücadeleyi daha nitelikli ve verimli kılmayı, daha ileri aşama-
lara taşımayı hedeflemektedir.

Devrimci Demokratik Sendikal Birlik

Devrimci Demokratik Sendikal Birlik Programı

I. Bölüm:

NİTELİKLERİ, AMAÇ VE ÖNCELİKLERİ

1. DDSB; işçi ve emekçilerin egemen sınıflara karşı yürütmekte olduğu ekonomik-demokratik temelli mücadelesine önderlik etmeyi amaçlayan, sınıf sendikacılığı çizgisinde örgütlenmiş, demokratik bir kitle örgütüdür.

2. DDSB; ekonomik haklar uğruna savaşımlı politik içerikten soyutlamayan, mücadeleyi emek sömürsünün sonuçları ile sınırlamayan, ufkunu "ücretlilik sisteminin kaldırılması" yolunda çizen, sınıf sendikacılığını ilke edinir.

3. DDSB; sendikal mücadele önünde en büyük engel konumuna gelen, uzlaşmacı, işbirlikçi, bürokratik sendikacılıkla ve bu alana kan taşıyan reformist ve revizyonist çizgilerle mücadele etmeyi öncelikli görevlerden birisi olarak kabul eder.

4. DDSB; egemen sınıfların saldırılarına karşı işçi ve emekçileri bilinçlendirme, örgütleme ve mücadele için aktif kılmaya çalışır. Kendiliğinden gelişen kitle eylemleri için bütün güçleriyle seferber olarak, bu hareketlerin politik yönelim kazanması için faaliyet yürütür.

5. DDSB; yarı-sömürge yarı-feodal ülkemizdeki baskıların, sömürü ve zulmün kaynağı olan emperyalizme bağımlı faşist sistemin değiştirilmesi için yürütülen mücadelenin safalarında yer alır.

6. DDSB; ezilen uluslar ve ulusal azınlıklara yönelik baskılara, asimilasyon uygulamalarına, imha ve inkâr politikalarına karşı çıkar. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ve uluslar arasında tam hak eşitliği ilkelerini savu-

nur. Bu bağlamda, egemen sınıfların Kürt ulusunun demokratik taleplerine yönelik ırkçı-şoven politikalarına, her türlü baskı ve zulmüne karşı aktif bir tutum benimser.

7. DDSB; başta ABD olmak üzere emperyalizmin ülkemiz halkını da içine alan geniş bir coğrafyaya yönelik olarak başlattığı işgal ve katliam saldırılarına karşı yürütülen direnişlerin başından itibaren yanındadır. Dünya çapında ve ülkemizde emperyalist saldırganlığa karşı geliştirilen anti-emperyalist mücadelenin direngen bir bileşeni olma kararlılığındadır.

8. DDSB; işçi ve emekçilerin ekonomik, demokratik temelde örgütlenme haklarını savunmaya öncelik verir. Kamu emekçileri de dahil tüm ücretlilerin grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının kazanımı için örgütlenmesi temelinde, çok yönlü bir mücadele perspektifine sahip olarak, bunu derhal hayata geçirme mücadelesi yürütür.

9. DDSB; işçi sınıfına ve sendikalara yönelik özelleştirme, işten çıkarma, taşeronlaştırma, esnek üretim, kalite çemberi, sendikadan istifa ettirme, yetki düşürme, sendikaların üye sayısını azaltan uygulama, grev yasakları, anti demokratik TİS prosedürleri gibi her türlü yasal düzenleme, baskı ve saldırılara karşı çıkar, mücadele eder.

10. DDSB; işçi ve emekçilerin ekonomik, demokratik ve sosyal hak kazanımlarının korunması ve geliştirilmesi; sosyal güvenceli, sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışma hakkının sağlanması, çalışma süresinin haftalık 35 saate düşürülmesi ve günde 4 vardiyalı çalışma koşullarının yaratılmasını hedefleyen mücadeleyi öncelikleri arasında sayar. Çocuk işçiliğine ve 16 yaşından küçüklerin çalıştırılmasına karşıdır.

11. DDSB; iş güvencesi ve çalışma hakkının kararlı savunucusudur. Sömürü düzeninin ürettiği sorunların en önde gelenlerinden işsizliğe karşı mücadelede; tam istihdam koşullarının yaratılması, işsizlik sigortasının yaşam standartlarına uygun hale getirilmesi ve bütün çalışanları kapsaması, diğer yandan asgari ücretin vergi dışı bırakılarak yükseltilmesi için mücadele eder.

12. DDSB; egemen sınıfların başta sınıf bilinçli işçiler olmak üzere sisteme muhalif bütün kesimlere yönelik baskı ve saldırılarına, infaz ve işkence uygulamalarına karşı mücadele etmeyi öncelikli görevleri arasında kabul eder. Temel hak ve özgürlükler alanında yürütülmekte olan mücadelenin ön saflarında yer alır.

13. DDSB; eğitimin bilimsel, eşit, anadilde ve parasız olmasını savunur ve bu yönlü mücadele yürütür. Yine sağlık ve diğer sosyal hizmetlerin bütün halka ulaşabilmesini ve parasız olmasını savunur, bunun mücadelesini verir.

14. DDSB; ırk, dil, din, mezhep, meslek ve cins ayrımcılığına karşı çıkar. Egemen sınıfların bunları kullanarak oluşturduğu şovenist politika ve propagandalar, işçi ve emekçilerin birliğine yönelik saldırı niteliği taşımaktadır. İşçi ve emekçilerin birliğini korumak ve geliştirmek için bu politikaları açığa çıkarmaya ve etkisiz kılmaya çalışır, şovenist politikalara karşı mücadele verir.

15. DDSB; kadınların toplumda ve çalışma yaşamında uğradıkları cinsel, sınıfsal eşitsizliklere, ayrımcılığa, baskılara ve şiddete karşı çıkar. Kadınların, saldırılara karşı koyma ve çalışma yaşamıyla toplumda eşit haklara ulaşma amaçlı yürüttüğü mücadeleyi aktif biçimde destekler.

16. DDSB; işçi ve emekçi sınıflar dışında kalan halk yığınlarının başta köylüler ve gençler olmak üzere sendika, kooperatif, dernek gibi ekonomik, demokratik, akademik haklarını savunduğu örgütlenmeler oluşturmaları ve bu yolla egemen sınıfların sömürü ve baskılarına karşı birleşerek mücadele etmelerini savunur. Bu örgütlenmelerle dayanışma içinde olmayı benimser.

17. DDSB; burjuva-feodal sistemin yozlaşmış kültürünün yaygınlaşmasına karşı mücadele eder. Ona alternatif olarak sınıf mücadelesinde halkın ilerici değer yargılarından beslenen yeni demokratik kültürü ve sosyalist değerlerle örülmüş kültürel birikimi savunur, yaşamla buluşturmaya çalışır.

18. DDSB; emperyalist-kapitalist sistemin sömürü, talan ve kar hırsıyla çevreye, doğaya ve kültür varlıklarına verdiği tahribatın giderek artan boyutları itibarıyla, insanlığın bugünü ve geleceğini tehlikeye attığı görüşünden hareketle, konuya ilişkin yoğun bir faaliyet ve mücadele yürütülmesi görüşündedir.

19. DDSB; 1 Mayıs'ı işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü, 8 Mart'ı da uluslararası emekçi kadınlar mücadele ve dayanışma günü olarak kabul eder. Bu günlerin emekçiler için tatil olmasını savunur.

20. DDSB; işçi ve emekçilerin enternasyonal birlik ve dayanışmasına, emperyalizme karşı mücadelede ilkesel önemde yer verir. Kendi ilke ve yaklaşımlarına uygun uluslararası örgütlenmeler ve platformlar aracılığıyla bu yönde faaliyetler geliştirir.

II. Bölüm

ÖRGÜTLENME, MÜCADELE VE ÇALIŞMA İLKELERİ

1. DDSB; işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadele zemininde esas örgütlenme biçimi ve mücadele araçlarının sendikal alan üzerinden yürütülmesini benimser. Bununla beraber, sınıfın koşullardan kaynaklı diğer formlar üzerinden örgütlenme ve mücadele etme biçimlerine kapalı bir anlayış içerisinde değildir.

2. DDSB; faaliyet yürüttüğü sendika ve işyerlerinde, sınıf sendikacılığı anlayışının gelişip güçlenmesini temel ilke edinir. Önceliği ayrı bir sendika oluşturmaya değil, var olan sendikada doğru çizgiyi hakim kılmaya verir. Sendikal örgütlenmeyi geliştirmeye (nicel büyüme), sınıf çizgisini oturtmaya çalışır (nitel ilerleme).

3. DDSB; egemen sınıflara karşı mücadelesini, sermayeye karşı emeği, işçi sınıfını temsil etmekten kaynaklı tarihsel haklılığın verdiği meşru zemin üzerinden yürütür, kendini yasallıkla sınırlamaz. Somut koşullara göre mücadele yöntem ve biçimlerini belirler.

4. DDSB; örgütlenme ve çalışmalarında demokratik merkezîyetçilik ilkesi esaslı bir konumdadır. Üyelerin karar süreçlerine katılımı sağlanarak, demokratik toplantılarla çoğunluğun iradesi belirlenir. Bu kararların herkesi bağlayacağı ve tüm alanlardaki üyeler tarafından uygulanacağı da merkezîyetçilik gereğidir.

5. DDSB; özgünlüklerini göz önünde bulundurarak, alanlara yönelik çalışmalarda dayatmalarda bulunmaz. Bu anlamda demokratik merkezîyetçilik ilkesini esnek bir şekilde uygular.

6. DDSB; her bir alanda ihtiyaç temelinde komiteler ve alt komiteler şeklinde örgütlenir. Komitelerin görevi kararları uygulamak, denet-

lemek ve koordinasyonu sağlamaktır. Programa bağılı olarak çalışan komiteler, alandaki üyelerin çoğunluk kararıyla seçilir ve yine aynı biçimde görevden alınabilir.

7. Programı onaylayan her işçi ve emekçi DDSB üyesi olabilir. DDSB programına uygun hareket etmeyen kişilerin ilişkisi, alandaki üye çoğunluğunun inisiyatifıyla kesilir ve bu durumlarda üyelik sona erer.

8. DDSB; üyeleri tek tek alanlarda geniş katımlı eylem, basın açıklaması, toplantılar örgütlemek, bildiri ve yayın dağıtmak, eğitim çalışması yapmak, çeşitli konularda bilinçlendirici paneller ve etkinlikler örgütlemekle yükümlüdür.

9. DDSB; ilkeli olmak kaydıyla her zaman eylem ve güç birliğinden yanadır. Eylem birliklerinde ajitasyon ve propagandada serbestlik ilkesini savunur. Tüm işçi ve emekçi örgütlerinin dayanışma içinde olmasının gereğine ve önemine inanır.

III. Bölüm

SENDİKAL ALAN POLİTİKALARI

A- Sendikal Çizgi: Sınıf Sendikacılığı

1. Sınıf sendikacılığı ekonomik-demokratik mücadeleyi dışalamaz, aksine politik mücadeleyle bağını kurarak tutarlı ve kararlı biçimde yürütülmesi için vardır. Çalışma yaşamına ilişkin bütün haklar, başta ücret artışı olmak üzere, çalışma süresi, iş güvenliği, sosyal güvenlik, grev, toplu sözleşme, örgütlenme/sendika vd. haklar uğruna mücadele son derece önemlidir. Sınıf sendikacılığı, sıradan bir ücret artışı talebinin dahi dar sınıf çıkarları ile ele alınmasına, başka bir deyişle konuya salt ekonomik açıdan yaklaşılmasına karşıdır.

2. Tam da bu nedenle, sınıf sendikacılığı anlayışında, toplu sözleşme süreçlerine statükocu bir yaklaşım yoktur. Görüşme-çatışma/direnış-anlaşma evrelerinden oluşan süreç, mücadele eden tarafların güçler dengesine bağlı olarak gelişim gösterir ve bir biçimde neticelenir. Artık yeni bir düzleme geçilmiştir ve fakat sömürü devam etmektedir. Bu süreçten çıkan sonuç ne olursa olsun, bunun kapitalist sistemin meşruiyet hanesine yazılması ve düzenin hükmünü sürdürüyor olması kabul edilemezdir.

3. Bu bağlamda grev, sınıf sendikacılığı açısından toplu sözleşme aşamalarının basit bir yaptırım aracı olmasının ötesinde politik bir eylem silahı olarak değerlendirilir. Çeşitli biçimlerdeki direnişler ama özellikle de grevler, işçi sınıfı mücadelesinde politik kitle hareketlerinin gelişimi açısından ateşleyici rolleri nedeniyle, işçi sınıfının eğitimi ve gelişimi özellikleriyle farklı bir role sahiptir. Kitlelerin politikleşmesi sürecine katkı sunan en etkili araçlardan birisi olan grev sayesinde işçi sınıfı devlet/iktidar ile sermaye arasındaki ilişkiyi görme ve kendi gücünü hissetme ve sınama olanağı bulmaktadır.

4. Sınıf sendikacılığına yön veren dünya görüşüne göre; hakim üretim ilişkilerinin şekillendirdiği sistemde, emek ve sermaye çelişkisinde temel bulan diğer çelişkiler de bulunmakta ve toplumda işçi sınıfından başka ezilen, sömürülen ve baskı altında tutulan geniş halk yığınları ve kesimler de yer almaktadır. Öyleyse işçi sınıfı, bütün emekçiler ve ezilenlerle dayanışma içinde olmalı, birlikte mücadele etmeli, birlikte yürümelidir.

5. İşçiler tek tek kapitalistlere değil, bir bütün olarak (burjuva) kapitalist sınıfa bağımlıdır. Bu nedenle işçi sınıfının mücadelesi, kapitalist sınıfın egemenliğini sınırlama ve geriletme mücadelesi olmak durumundadır. Bu mücadelenin sınırı, sermaye egemenliğinin bütünüyle ortadan kaldırılması anlamına gelir. Bu bağlamda, işçi sınıfının yürütmekte olduğu sendikal mücadelenin kendisi zorunlu olarak siyasal bir mücadeledir ve anti-kapitalist, anti-emperyalist bir karakter taşır.

6. Sınıf sendikacılığı sömürünün kaldırılmasından yanadır. Kapitalizmin iyileştirilip ıslah edilebilecek bir sistem olduğu görüşüne karşıdır. Yürüttüğü sendikal mücadelede, işçilere sınıf bilincinin kazandırılması, öncelikli hedefleri arasındadır. İşçi sınıfının sendikal mücadelesini ekonomik taleplerle sınırlayan, sömürüden pay almayı hedefleyen anlayışlarla ideolojik hesaplaşma içerisindedir.

B- Yönetim Anlayışı

1. Emperyalizme bağımlı egemen sınıflar tarafından çok çeşitli biçimlerde geliştirilen; işçi sınıfına, sendikal örgütlülüğe ve halka yönelen sömürü ve zulüm politikalarına, baskı ve saldırılara karşı, üyelerini aydınlatmak ve bilinçlendirmek, örgütlemek ve mücadeleye sevk etmek.

2. Başta sendikal sorunlar olmak üzere, işçi sınıfını ilgilendiren konulara ilişkin somut politikalar oluşturarak, sendika üyelerini, işçi sınıfını ve bir bütün olarak halkı bilinçlendirmeye ve harekete geçirmeye çalışmak.

3. Mevcut örgütlülüğü korumanın yanı sıra, örgütsüz işyerlerini tespit ederek, buraların örgütlenmesi için doğru ve etkin politikaya sahip olmak ve bu politika doğrultusunda sürekli pratik adım arayışı ve girişimi içerisinde olmak.

4. Grev, direniş vb. durumlarda, işçi sınıfı saflarında mücadele ve dayanışma ruhunun geliştirilmesi ve direnişin büyütülmesi için, örgütlenme ve mücadelede aktif ve direngen bir tutum sahibi olmak.

5. Sendika kadrosu ve öncü işçi yetiştirme politikasına sahip, bu temelde üyelerinin sınıf bilincinin geliştirilmesi için düzenli ve sistemli eğitim çalışması yürütmek.

6. Sendikal örgütlülüğün işyeri organları durumundaki temsilcilerle, özgül komitelerle ve delegelerle, sistemli diyalog içinde olmak ve onları sendikal yönetim sürecine katma anlayışına sahip olarak, yönetimde kolektivizmi egemen kılmak.

7. Alınan bütün karar, uygulama ve harcamalarını açık tutarak, yaptıklarının hesabını üyelerine vermeyi, yönetim anlayışında açıklık ilkesinin gereği kabul etmek.

8. Tek tek bölgeler düzeyinde seçimle oluşturulacak sağlık, eğitim ve kültür komitelerinin çalışmalarının sendika, federasyon ve konfederasyon genelinde merkezileştirilmesini ve sendika imkânlarının ihtiyaçlar doğrultusunda dengeli dağılmasının gereğine inanmak.

9. Sendikal yönetimlerin örgütlenmesinde seçilmiş tüm yöneticilerin sorumluluk taşıması ve yönetme ile işlevli kılınmasına; seçilen herkesin sendika yöneticisi, kadrosu olma işlevi ve vasfını korumasına bağlı kalmak.

10. Yönetimi kitle inisiyatifi ile işlerli kılmak. Bu doğrultuda, gerek yönetime bağlı komitelerin oluşturulması, gerek işyeri temsilciliğinin aktif kılınması gerekse de işyeri işçi komitelerinin faal olması için gerekli olanak ve mekanizmaları yaratmak.

C- Örgütlenme İlkeleri ve Çalışma Tarzı

a) Demokratik Merkeziyetçilik

1. Bu ilke sendikalarda irade ve eylem birliğinin temelidir. Demokrasi ve merkeziyetçilik ayrılmaz bir bütündür. Sendikalarda salt "merkeziyetçilik" uygulanması yöneticilerin egemenliğine yol açar. Yalnızca "demokrasi" ilkesinin uygulanması ise sendikal disiplinin yok olmasını getirir.

2. En alt düzeyden en üst düzeye kadar tüm sendika organları demokratik seçimle işbaşına gelmeli, kontenjan ve atama uygulamaları reddedilmelidir.

3. Sendikal bürokrasiye karşı mücadelenin yolu ortak iradenin ürünü olan seçilmiş delegelerin yönetimi belirlemesidir. Sendika üyelerinin en üst yönetime kadar seçilebileceği gerçeğinden hareketle, bu konudaki tüm kısıtlamalara her zaman karşı olunmalıdır.

4. Kararların hazırlanması, alınması ve uygulanmasının denetlenmesinde kitlenin görüşleri alınır. Alt düzeydeki organlar üst organlara görüşlerini sunar, bilgi verirler. Üst düzeydeki organlar bu önerileri göz önünde bulundurmak durumundadır. Sendika yönetimleri ise kendi üyelerine ve alt organlarına raporlar yoluyla bilgi vermek zorundadır.

5. Üyeler sendikaya, azınlık çoğunluğa, alt organlar, üst organlara, üst organlar yönetim kuruluna, yönetim kurulu ise kongre ve genel kurula karşı sorumludur. Kararların oluşmasıyla beraber, azınlıkta kalanlar, görüşleri saklı kalmak kaydıyla çoğunluğun kararına uymak zorundadır.

6. Azınlıkta kalan üyelere karşı tasfiye değil, eğitim ve ikna yöntemleri uygulanır. Eleştiri-özeleştirî yöntemi en canlı biçimde işletilir. Sıradan üyeden en üst düzeydeki yöneticiye kadar tüm üyeler hata yaptıklarında özeleştirî ilkelerine uygun davranırlar. Eleştiri-özeleştirî olmadan sendikal demokrasi ilkesi hayata geçirilemez.

b) Kitle İnisiyatifi ve Denetimi

1. Kitlenin hem inisiyatif kullanma hem de denetim işlevini yerine getirebilmesinde, taşıyıcı rolü kitlelerden kitlelere ilkesi oynayacaktır. Bu ilkeye göre, sendika yönetimleri bütün konuları işçi kitlesine götürmeli, onlarla tartışmalı, sonuç itibarıyla alınan kararları da kitleyle paylaşmayı bilmelidir.

2. Bu ilke kurumsal açıdan demokratik bir sendika tüzüğüünün varlığı üzerinden anlam kazanacaktır. Bu düzenlemenin temel gereği, işyeri sendika organları ve temsilcilerinin işçilerin bağımsız iradesiyle yapılan seçimlerle oluşturulması ve işlerliğe kavuşturulmasıdır.

3. Sendikal işleyişte kitlenin sendika yönetimini denetleyecek ve yönetme sürecine katabilecek mekanizmaları oluşturması ise söz konusu anlayışın esas yönünü oluşturur. Bunlar işyeri özgülünde şekillenir ve işyeri komitesi, grev, genel grev, toplu sözleşme, işçi sağlığı iş güvenliği gibi komiteler olarak yaygınlık gösterirler. Bu komiteleri işlevli hale getirmek, kitlenin yönetim sürecine katılması anlamında mihenk taşıdır.

4. Bu komitelerin oluşturulması ve işlerli kılınması, önlerindeki her türlü anti-demokratik anlayış ve bürokratik engelin ortadan kaldırılmasıyla mümkündür.

5. İşyerinin özgül komiteleri, kitle katılımının sağlandığı, sınıfın güç ve irade olarak örgütlendikleri yerlerdir. Dolayısıyla bunlar oluşmakla kalmaz, aynı zamanda bu araçlarla kitlenin harekete geçirilmesi de hedeflenir ve sağlanır. Bu harekete geçiriliş hem haklarını almak ve güçlerini korumak için burjuvaziye karşı hem de bürokratlaşan, hantallaşan ve sınıf mücadelesinden kopan sendika yönetimlerine karşı geliştirilmelidir.

c) Seçme ve Seçilme Hakkı

1. Bütün yönetim organlarının oluşturulmasında demokratik seçimi esas almak, her türlü kontenjan ve atamaya karşı çıkmak. Sendikaya üye olan her işçinin yönetime seçilebileceği gerçekliğine bağlı kalmak.

2. Oy kullanma hakkı olan delegelerin, üyelerin iradeleriyle seçilmek yoluyla kongre veya genel kurula gelmiş olmalarını ön görmek. Seçilmemiş doğal delegelerin, bu kurullardaki seçimlerde oy hakkı kullanmasına karşı çıkmak.

3. Yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeleri, gözlemci delege olarak genel kurul ve kongreye katılırlar. Seçilme hakları olmalıdır, ancak seçme hakları olmamalıdır. Seçme hakkına sahip olmak yeniden delegelik seçimine girerek delegelik hakkını kazanmakla mümkündür.

d- Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Eğitim Programı

a) Toplu İş Sözleşmesi

1. İşkolları düzeyindeki merkezi toplu sözleşme anlayışını reddetmekle birlikte günümüzde bu görüşmeleri tek tek işyerleri nezdinde yürütmek

2. Toplu iş sözleşme taslağının en geniş katılım ile işçiler tarafından belirlenmesinin koşullarını yaratmak.

3. Toplu iş sözleşmeleri için işyerlerinde komiteler oluşturmak ve bu komite temsilcilerinin sözleşme görüşmelerine, sendika yöneticileri ve temsilcilerle beraber katılmasını sağlamak.

4. Toplu iş sözleşmelerinin nihai olarak işçilere danışılmadan bağtlanmasını reddetmek. Görüşmelerdeki son durum hakkında bilgi vererek, sözleşmenin imza için işçilerin onayına sunulmasını sağlamak.

b) Grev

1. Sınıfın ekonomik-demokratik alan faaliyetinde, diğer bir deyimle sendikal mücadelesinde, grev en etkili silahıdır. Bu etki gücünü yaratan direniş ve mücadele şartları sayesinde ki, grev aynı zamanda işçi sınıfı için savaş okuludur.

2. Grev örgütlenmesinde ekonomik mücadele ve siyasi mücadelenin kaynaşmasından oluşan sınıf sendikacılığı anlayışıyla hareket edilmelidir.

3. Grev konusundaki kararın işçiler tarafından verilmesini zorunlu görmek ve sonuçlandırırken de yine işçilerin kararını esas almak gerekir.

4. Bu silahı protokol eylemine dönüştürerek işlevsiz hale getiren her türlü anlayışa karşı çıkılmalı, karar ve biçimini belirleme adına yegane yöntem olarak, bütün işçilerin katılacağı referandum savunulmalıdır.

5. Grevin başarıyla yürütülmesi için bir komitenin varlığı gerekli görülmeli, bu komitenin demokratik biçimde oluşturulması ve grevi yönetmesi sağlanmalıdır.

6. Genel Greve ilişkin politikamız daha hassas olmak durumundadır. Hâkim sınıfların saldırılarına karşı koyma ve belli hakların elde edilmesinde daha etkili bir güce sahip olan Genel Grev, her koşul ve durumda gündemleştirilecek ya da desteklenecek bir talep değildir.

7. Genel Grev, sınıf hareketine önderlik eden güçlerin politik yönelimi ile süreçteki yarar ve zarar hesabının doğru biçimde yapılması suretiyle gündeme taşınmalıdır.

8. Genel Grevle işçi ve emekçilerin şartlarında büyük oranda düzelmeye gerçekleşeceği, dahası düzenin değişimi yolunda adımlar atılacağı hayallerinin yayılmasına izin verilmemelidir.

c) Eğitim Programı

1. Eğitim programının öncelikli hedefi, işçileri bilinçlendirerek mücadeleye nitelikli kadrolar kazandırmaktır. Bu, teorik eğitimle pratiğin kay-

naştırılması suretiyle mümkün olacaktır. Grevler, direniş ve işgaller, eğitim sürecinin en güçlü zemini olarak ele alınmalıdır.

2. Eğitim programı, sınıf sendikacılığına ilişkin yaklaşımı bütün açıklığıyla kavratmakla beraber, onu yozlaştıran ve saptıran sendikal anlayışların sınıf işbirlikçi, uzlaşmacı yüzünü de deşifre etmelidir.

3. Eğitim programı, üretenin yöneten olması bilincini yerleştirmeyi hedeflemelidir. Bu anlamda yapılacak eğitim, demokrasi mücadelesinde işçilerin üzerine düşen görevleri ortaya koyan bir içerik taşımalıdır.

4. Eğitim programı, işçi sınıfının tarihsel rolü ve konumu, insanlık ve toplumların tarihi süreci ile geleceğine dair bilimsel öngörülerini içeren dersleri de kapsamına almalıdır.

5. Eğitim programı, işçi sınıfını ortak davranış etrafında toparlayarak, sınıfın birliğini ve işçilerin enternasyonal dayanışmasını sağlamayı hedeflemelidir. Bu çerçevede etkinlikler, paneller, direnişte olan işçilere yönelik destek ziyaretleri, eylemleri, dayanışma çalışmaları vb. örgütlenmelidir.

6. Eğitim politikası süreklilik kazanmalı ve sistemlilik arz etmelidir.

E- Komiteler ve Temsilcilikler

a) Yönetime Bağlı Komiteler

Aşağıda sıralanacak olan komiteler işkolunun özgünlüğüne göre artırılabilir. Ancak bunlardan herhangi birine sendika tüzüklerinin izin vermediği koşullarda, tüzük önerisinde bulunulmalı, bunun sağlanamadığı durumlarda aynı içerikte komisyon faaliyeti önerilmelidir.

1. Örgütlenme Komitesi

Sendikanın örgütlü bulunduğu yerlerdeki gelişim süreciyle yakından ilgilidir. Üyeliklerin durumunu izlemek, istifalarla ilgilenecek nedenlerini sorgulamak ve önlenmesi için gerekli çalışmalar içine girmek başlıca uğraş konusudur. İş kolundaki sendikasız işyerlerini tespitle buralara dönük çalışmalarda bulunur. Taşeron faaliyetleri ve kapsam dışı çalıştırmaya karşı mücadelenin aktif bir bileşeni olmak durumundadır. Sendikalarda kitle denetimi ve inisiyatifinin yaşam bulmasına özen gösterir.

2. Basım Yayın ve Eğitim Komitesi

İşçilere sınıf mücadelesi, sınıfın sorunları ve sendikacılık konusunda bilgi aktarılması ve politik bilinç aşılması amacıyla, belli bir program dâhilinde eğitim verilmesini sağlar. Bu amaçla birimler oluşturur, seminerler düzenler, yayınlar çıkarır, panolar hazırlar. Merkezi yayınlar, kitap, CD, kayıt ve broşürlerinden başka diğer yazılı ve görsel belgelerin de işçilere ulaştırılması için çalışmalar yürütür.

3. Sosyal İşler ve Dayanışma Komitesi

İşçiler arasında sosyal ilişkilerin geliştirilmesi ve dayanışma duygularının güçlendirilmesini hedefleyen çalışmalar yürütür. Sanat ve kültür faaliyetlerini de bu kapsamda ele alır. Bunun için gerekli belge ve araçların (kitap, gazete, dergi, bülten, TV, video, film, slayt, tiyatro, pano vb.) temin edilmesi ve kullanılması için çalışmalar yürütür.

4. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Komitesi

Konuya ilişkin işçileri eğiten ve hak arama bilinci kazandıran çalışmalar yürütür. Sorunlu işyerlerini tespit ederek bunlara karşı mücadele başlatılması amacıyla sendika yönetimlerine öneri götürür. Soruna ilişkin araştırmalar yaparak eğitici yazılı ve görüntülü yayınlar hazırlar.

b) İşyeri İşçi Temsilciliği ve İşçi Komiteleri

1. İşyeri İşçi Temsilciliği

1. Gerek sendikaların gözü, kulağı ve sesi olmaları, gerekse de işçilerin hem sendikal, hem de işyeri sorunlarının takipçisi ve denetçisi olmaları nedeniyle, işyeri işçi temsilcilerinin rolü ve konumu son derece önemlidir.

2. Temsilci, işçi sınıfını ilgilendiren yasa, tüzük ve yönetmelikleri bilmeli, yanlış uygulamalara karşı çıkarak doğruları hakim kılmak için mücadele etmeli, üyesi olduğu sendikanın sınıf mücadelesindeki yerini daha ilgililere götürmek için çaba göstermeli ve sendikanın her türlü faaliyetine aktif olarak katılmalıdır.

3. İşyeri işçi temsilcisi, her şeyden önce işçi sınıfının sorunları ile genel olarak ülkenin temel sorunlarına ve politik gündeme hakim bir noktada durmalıdır. Sendikal hareketin geçmişten günümüze uzanan süreci ile içinde bulunduğu durumu hakkında yeterli düzeyde donanım sahibi olmalıdır.

3. İşyeri işçi temsilciliği seçimle oluşturulmalı, işçiler temsilcilerini demokratik usullerle belirlemelidir.

4. İşyeri işçi temsilcisi, işçilerin hak ve menfaatlerini korumak, kollamak ve geliştirmekle yükümlüdür. İşyeri işçi temsilcisi hem sendikayı hem de işçileri temsil etme ikili görevini yerine getirirken esas yönün işçilerden yana olduğu bilincinde hareket etmeli, sınıfa aykırı tutum içerisindeki sendika bürokrasisine tavır alabilmelidir.

5. İşyeri işçi temsilcileri, toplu iş sözleşmeleri aşamasında, üyesi bulunduğu sendikayı sıkı bir denetim altında tutmalı, işçilerce hazırlanan sözleşme taslağına sahip çıkarak savunulmasını sağlamalıdır.

6. İşçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili yasa, tüzük, toplu sözleşme gibi bağlayıcı hükümlere işverenin uymasını sağlamalı ve bunun için her türlü tedbiri almalıdır.

7. İşyerinde doktor ve sağlık elemanlarının bulunmasını ve ilk yardım ve acil servis gibi olanakları sağlamalı, denetlemeli ve bunların yetkin olmalarını sağlamalıdır.

8. Sendikada sürdürülen seminerlere düzenli biçimde katılmalı, olanaklı durumlarda işçileri de buna seferber etmeli, aksi halde işçileri kendi bilgilendirmelidir.

9. İşyerinde belirli saatlerde ortamını oluşturarak siyasal, soysal, güncel konularda tartışma açmalı ve sohbet toplantıları düzenlemelidir.

10. Sendikaların çıkardığı dergi, broşür ve bültenleri düzenli olarak işçilere dağıtıp, okunmasını sağlamalıdır.

11. İşçileri ilgilendiren tüm konularda yayın, broşür vb. çıkarılmasının yanı sıra, işyerlerinde düzenli aralıklarla duvar gazetelerinin çıkarılması için teknik hazırlık yapılmasına ve etkinlikler düzenlenmesine çalışmalıdır.

2. İşyeri İşçi Komiteleri

1. İşyeri komiteleri yasalarla bağlı değildir, gücünü ve meşruiyetini doğrudan doğruya işçilerin katılımı ve eylemlilik halinden alırlar. Sendika-

lara ve temsilciliklere oranla çok yönlü ve faal, dinamik ve esnek olma gibi üstünlükleri vardır.

2. İşyeri komiteleri, çalışanların sorunlarını kendi çabalarıyla çözme-ye yönelik örgütlenmeler olduğu için, işçilerin birilerine bel bağlama, bekle gör tavrına girme, parmak işaretiyle yönetilme, yasalara riayet etme vb. gibi alışkanlıklarının kırılmasında önemli roller oynayabilirler ve onların kendi sorunlarına karşı duyarlı davranmaya, kolektif tavır almaya, örgütlülük fikrini benimsemeye ve geliştirmeye yöneltebilirler.

3. İşyeri komiteleri, yasal olanakların bütünüyle ortadan kalktığı grev, toplu sözleşme, sendikal örgütlenme vb. hakların silindiği koşullarda doğabilecek tüm sendikal boşlukları asgariye indirebilme ve bu hakları yasal zeminleri aşarak fiilen uygulanabilir duruma getirebilirler/getirmelidirler.

4. İşyeri komiteleri, gerici, sarı ve bürokratik sendikalarla çatışma içine girebilir, bunları zorlayabilir ve değiştirilmesinde aktif rol oynayabilirler. Sendika ağalarının ve devletin bu komitelere karşı geliştirebileceği her türlü komplo, yozlaştırma girişimlerine karşı son derece duyarlı olunmalıdır. Bu nedenle de komitelerin mümkün olduğunca çok sayıda işçiden oluşması ve tüm işçileri kucaklaması istenmeli ve bunun için azami çaba gösterilmelidir.

5. İşyeri komiteleri, yapısal açıdan basit olmaları nedeniyle kolaylıkla anlaşılacak ve kurulabilecek olan örgütlenmelerdir. Bugün işyeri komitelerinin bir gerçeklik haline gelebilmesinin koşulları hafife alınamayacak ve yadsınamaz ölçüde vardır. Bunların kurulabilmesi için her yerde ve mutlaka "sınıf bilinçli işçilerin" olması gerekmektedir. Böyle bir yaklaşım, sınıfın nesnel konumuna ve ihtiyaçlarına uygun değildir.

6. İşyeri komiteleri; mücadelesi, fedakârlığı, yaratıcılığı ile kendisini işçi kitlesine kabul ettirmiş kişiler arasından ve mutlak biçimde seçimle oluşturulmalıdır. Atama usulüne kesinlikle karşı çıkılmalıdır.

7. Bu komiteler işyeri bünyesinde acil, yapısı farklı dönemlerde meydana gelen pratik faaliyetlerin çözümü için sayısal olarak çoğaltıp küçültülebilir. Bu taktiksel olarak meydana gelebilen bir durumdur. Örneğin, toplu pazarlık dönemlerinde "toplu pazarlık komiteleri", grev aşamasında "grev komiteleri" gibi. Fakat bu komiteler esas olarak sendika bünyesinde ve sendika ile birlikte işyeri temsilciliğini de içinde alan kalıcı işyeri sendika komiteleri bünyesinde ele alınmalıdır.

8. Bu komiteler kendi bildiğini yapan başına buyruk bir örgütlülük olmamalıdır. Sendikanın bir organıysa (ya da sendikal örgütlülüğün bir parçasıysa) sendikanın üstünde bir organmış gibi davranmamalıdır. Özellikle sendika içi demokratik işleyişte bir baskı grubu olma özelliğine sahip olmalıdır. Çatışmanın derinleşmesi, zıtlaşmanın keskinleşmesi durumunda doğrudan seçimler yoluyla tıkanmış alan hangisi ise o alanın yönetici kadrolarını değiştirerek bir çalışma temposu yaratmalıdır. Bunun içindir ki bu komiteler, seçimler yoluyla birden çok komiteler yaratıp, sayısal olarak çoğalan, gerektiğinde dağılıp küçülen fakat genel miktarında azalma göstermeyen bir esnekliğe sahip olmalıdır.

